

DE VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS
EN DE VLAAMSE MINISTER VAN WERK, ECONOMIE, INNOVATIE EN SPORT

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende uitvoeringsmaatregelen betreffende het duaal leren en de aanloopfase

1. INHOUDELIJK

1.1 Het Vlaams Regeerakkoord 2014-2019 bepaalt het volgende: “Samen met het beleidsdomein onderwijs/werk creëren we een geïntegreerd duaal stelsel van leren en werken, dat beleidsmatig en maatschappelijk als gelijkwaardig wordt beschouwd met alle andere vormen van secundair onderwijs en dat perspectief biedt voor jongeren én ondernemers. De nieuwe Vlaamse bevoegdheid- het industriële leerlingwezen - is hiervoor een hefboom. Duale opleidingsvormen zijn een volwaardige kwalificerende opleiding en een nuttig instrument in de strijd tegen ongekwalificeerde uitstroom en jeugdwerkloosheid. Ook voor jongeren zonder diploma die ouder zijn dan 18 jaar, kan een duaal leer-werktraject een passende oplossing zijn om een kwalificatie te halen. In het stelsel van leren en werken bieden we leerlingen maatwerk aan op basis van een grondige en neutrale screening en toeleiding. We garanderen elke leerling die instapt in een duaal traject voor leren en werken een concrete werkervaring in een (private) onderneming. Een resultaatgerichte financiering dient bij te dragen aan de realisatie van de werkcomponent. Verschillen in statuut en verloning nemen we weg. Syntra Vlaanderen krijgt een duidelijke regierol in de realisatie van de werkcomponent van arbeidsmarktrijpe jongeren. We werken aan het ombuigen van de neerwaartse trend in deelname van de Leertijd.”

In haar vergadering van 3 juli 2015 keurde de Vlaamse Regering de conceptnota bis “Duaal leren: een volwaardige kwalificerende leerweg” goed (VR 2015 0307 DOC.0682/1). In een eerste verkennende fase werd het concept duaal leren verfijnd via tal van proefprojecten die sinds september 2015 in het veld zijn opgestart. Zo ook werd het proefproject Schoolbank op de werkplek opgestart, waarbij gebruik werd gemaakt van het Decreet betreffende de organisatie van tijdelijke projecten in het onderwijs .

1.2 Het decreet met het oog op een organieke implementatie van het concept duaal leren in het Vlaamse secundair onderwijs, werd ondertussen definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering en werd op 1 maart goedgekeurd in de gemengde commissie onderwijs werk. Op 21 maart volgde de definitieve aanneming in het parlement. Het voorliggende ontwerp van besluit bundelt verschillende uitvoerende maatregelen met betrekking tot duaal leren en de aanloopfase.

2. Inhoud van het ontwerpbesluit

Het besluit is opgebouwd uit 3 hoofdstukken. Het eerste hoofdstuk bevat de uitvoeringsbepalingen bij het decreet betreffende duaal leren en de aanloopfase.

Artikel 1. In dit artikel wordt uitwerking gegeven aan de uitzonderingen die voorzien zijn om de termijn van 20 opleidingsdagen te verlengen die een leerling heeft om een werkplek te vinden. Met de voorgestelde uitzonderingen kan de termijn voldoende verlengd worden om het voor leerlingen mogelijk te maken om een werkplek te vinden.

Artikel 2. In dit artikel wordt de organisatie van de geïntegreerde proef facultatief gemaakt, net zoals gebeurde in het kader van het proefproject rond duaal leren, schoolbank op de werkplek. Doordat de leerling in het kader van duaal leren al veelvuldig contact heeft met de werkvloer en zijn vorderingen ook mee beoordeeld zullen worden door de mentor, kan geargumenteed worden dat de doelstellingen die met de geïntegreerde proef nagestreefd worden al gerealiseerd worden in duaal leren. Vanuit deze optiek werd de organisatie ervan facultatief gemaakt zodat aanbieders die geen geïntegreerde proef wensen te doen, dit ook kunnen doen.

Artikel 3. In dit artikel wordt aangegeven dat er afspraken gemaakt kunnen worden tussen de aanbieder duaal leren en de werkplek over de betrokkenheid van de mentor in de klassenraad. Ook dient de deontologische code over de werking van een klassenraad aan de mentor meegegeven te worden.

Artikel 4. Leerlingen die zich inschrijven in duaal leren kunnen op bepaalde momenten in hun traject moeilijkheden ervaren. Om hieraan tegemoet te komen, werd in het decreet al gesteld dat er extra begeleiding aan de leerling aangeboden kan worden tijdens het leren op een werkplek of bij de zoektocht naar een werkplek. In het voorliggende besluit wordt de organisatie van deze extra begeleiding verduidelijkt, door te stellen dat vanuit de administratie van het beleidsdomein onderwijs een oproep uitgeschreven kan worden naar organisatoren om de begeleiding aan te kunnen bieden.

Artikel 5. Om de aanbieders van de aanloopfase te ondersteunen, zal vanuit de administratie van het beleidsdomein onderwijs, in nauwe overleg met het beleidsdomein werk, een tool box aan methodieken worden uitgewerkt. Deze tool box legt vast met welke methodieken/instrumenten de leerling door de aanbieder gescreend moet worden bij inschrijving in de aanloopfase. Voor de uitwerking van deze tool box zal de overheid zich baseren op het wetenschappelijk onderzoek uitgevoerd vanuit de Universiteit Antwerpen over de definiëring en operationalisering van de concepten arbeidsrijpheid en -bereidheid. Ook werd in het kader van dit onderzoek een kwaliteitskader uitgewerkt voor de aftoetsing van de bestaande instrumenten om een screening te doen.

Artikel 6. Tijdens de aanloopfase is het een optie dat de leerlingen een begeleide leerervaring volgen op een reële werkplek. In dit artikel wordt aangegeven dat in dit geval een opleidingsovereenkomst afgesloten moet worden tussen de jongere, de werkplek en de aanbieder van de aanloopfase, waarvan het model uitgewerkt zal worden door de onderwijsadministratie.

Momenteel wordt overleg gevoerd tussen de onderwijsverstrekkers en de interprofessionele sociale partners om bepaalde aspecten van het statuut van de leerling in duaal leren te verduidelijken. Er is ook gevraagd het statuut van de leerling in een begeleide leerervaring in het kader van de aanloopfase, in deze discussie mee op te nemen; mogelijks zal dit ervoor zorgen dat hier nog bepaalde aspecten in het uitvoeringsbesluit toegevoegd zullen worden, onder andere met betrekking tot een eventuele vergoeding van de leerling

Artikel 7. In het decreet werd al gesteld dat de organisatoren van de aanloopfase zullen moeten

intekenen op een oproep, waarvan de modaliteiten ook al decretaal werden vastgelegd. In dit artikel wordt de uitwerking van deze oproep gedelegeerd aan de onderwijsadministratie.

Artikel 8. Duale en aanloopstructuuronderdelen zijn per definitie kwalificerende trajecten. In dit artikel worden de verschillende mogelijke studiebewijzen uitgewerkt die er uitgereikt kunnen worden. Algemeen moet hierbij vermeld worden dat we uitgaan van een stapsgewijze certificering waarmee we kansen geven aan jongeren. Een duaal traject mikt altijd op een onderwijskwalificatie als hoogst haalbare studiebekrachtiging; echter, voor niet elke jongere is dit haalbaar. Daarom kunnen in duaal leren ook andere kwalificaties uitgereikt worden. Als de leerling slaagt voor de beroepsgerichte vorming maar niet de algemene vorming krijgt hij een bewijs van beroepskwalificatie. Indien hij niet alle competenties van een beroepskwalificatie verwerft, maar wel voldoende competenties die als afgerond geheel een deelkwalificatie vormen, kan een bewijs deelkwalificatie toegekend worden. Aan jongeren die geen afgerond geheel van competenties behalen, kan nog een bewijs van competenties uitgereikt worden. In een aanloopfase kan maximum een onderwijskwalificatie van de tweede graad uitgereikt worden, naast beroepskwalificaties en deelkwalificaties.

Met betrekking tot de deelkwalificaties dient nog vermeld te worden dat dit begrip via het Onderwijsdecreet 28 wordt ingevoegd in het decreet betreffende de kwalificatiestructuur. Daarna zal aan de Vlaamse Regering een ontwerp van besluit voorgelegd worden waarin de procedure vastgelegd wordt voor het afbakenen en erkennen van deelkwalificaties. Omdat deze reguliere procedure voor de afbakening van een deelkwalificatie pas in de loop van het najaar 2018 van kracht zal kunnen zijn en er pas daarna gestart kan worden met de afbakening van deelkwalificaties, is er voor de uitrol van het duaal leren nood aan een tijdelijke regeling waarbij de afbakening van een deelkwalificaties nog kan gebeuren in het kader van de ontwikkeling van een standaardtraject tot uiterlijk 31 augustus 2019.

Artikel 9. Het decreet duaal leren geeft aan dat aanvullende werkingsmiddelen kunnen toegekend worden aan de centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs. In dit artikel wordt verduidelijkt dat de aanvullende werkingsmiddelen zullen toegekend worden op basis van de leerlingen die op de eerste lesdag van februari zijn ingeschreven in het CDO. Deze middelen zullen bij het gewone pakket aan werkingsmiddelen gevoegd worden.

Artikel 10. Dit artikel geeft uitwerking aan de decretale bepalingen rond financiering. Concreet wordt hier geconcretiseerd hoeveel uren-leraar aangewend kunnen worden voor voordrachtgevers, via welke bedragen uren overgedragen kunnen worden van een voltijdse school of centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs naar een syntra vzw of vice versa, en hoe de overdracht van uren naar een centrum voor volwassenenonderwijs kan gebeuren.

Artikel 11. Indien er voor een leerling beroep gedaan wordt op een organisator die een aanloopfase of extra begeleiding tijdens het duaal leren/het zoeken naar een werkplek aanbiedt, moet de aanwezigheid van de leerling gemonitord worden via Mijn Loopbaan. Bij de subsidiëring van de organisatoren zal de komende jaren nog gebruik gemaakt worden van de ESF-financiering; in het operationeel programma van ESF wordt aangegeven dat er in dit geval een registratie moet gebeuren in Mijn Loopbaan.

Vanaf artikel 12 begint het tweede hoofdstuk met wijzigingsbepalingen.

Artikel 12 – 14. Dit zijn enkele wijzigingsbepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 september 1997 betreffende de leerplichtcontrole in het secundair onderwijs en het stelsel leren en werken. Concreet regelen deze artikels het opvragen van het identificatienummer bij de eerste inschrijving van een leerling en het doorgeven aan Agodi van identificatiegegevens van een leerling en van gegevens die controle op de werkplek mogelijk maken. Voor de leertijd gebeurt dit nog door Syntra Vlaanderen. De SYNTRA bereiden zich momenteel voor om deze taken van Syntra Vlaanderen

over te nemen vanaf 1 september 2018. Dit kadert in de verdere overheveling van opdrachten van Syntra Vlaanderen die niet meer als overheidsopdrachten worden beschouwd naar de SYNTRA.

Artikel 15. Dit is een wijzigingsartikel van het besluit op de controle van de inschrijvingen. De Syntra vzw werden tot op heden uitgesloten van de sancties die er konden volgen. Aangezien de Syntra vzw echter onder de financiering van onderwijs gebracht zullen worden, zullen zij ook onderhevig zijn aan deze sancties.

Artikel 16. Als de leerling afwezig is tijdens de werkplekcomponent (of de aanloopcomponent indien er hierbij een begeleide leerervaring op een werkplek gebeurt) dient hij hiervoor de geplogenheden van het arbeidsreglement te volgen.

Artikel 17. In het besluit met betrekking tot de organisatie van het schooljaar wordt vastgelegd dat in het voltijds onderwijs les wordt gegeven gedurende 9 halve dagen. Duaal leren wordt beschouwd als voltijds onderwijs, maar deze bepaling kan in een duaal traject niet gerealiseerd worden om dat de leerling een deel van de tijd op de werkplek besteedt. Daarom wordt deze bepaling uitgesloten voor duale en aanloopstructuuronderdelen.

Artikel 18 – artikel 21. In deze artikels doen we verschillende wijzigingen in het besluit voor de samenstelling van de Vlaamse Onderwijsraad. Ten eerste, willen de Syntra vzw ook een formele rol in de beleidsvoorbereiding opnemen; om dit op te nemen hebben de verschillende vzw zich verenigd in SYNTRUM, een organisatie die als dusdanig de spreekbuis is voor de verschillende vzw. Concreet zijn zij vragende partij om ook in de VLOR vertegenwoordigd te zijn. Daarom wordt er een wijziging gedaan in het besluit over de samenstelling van de VLOR, door een vertegenwoordiging van SYNTRUM aan de raad secundair onderwijs toe te voegen. Een tweede wijziging die we doorvoeren, is overal VSKO veranderen door KathOndVla; de koepelorganisatie van het katholiek onderwijs is van naam veranderd, wat we hier aanpassen in de regelgeving.

Artikel 22 tem 27. In deze wijzigingsbepalingen worden wijzigingen aangebracht aan de besluiten van de Vlaamse Regering die de opmaak van de beroepskwalificaties en onderwijskwalificaties regelen omwille van de introductie van het begrip deelkwalificaties in het decreet betreffende de Vlaamse kwalificatiestructuur.

Artikel 23. Hier wordt een deelkwalificatie toegevoegd als mogelijk onderdeel van het beroepskwalificatiedossier. Dit impliceert dat arbeidsmarktactoren tijdens de opmaak van het beroepskwalificatiedossier deelkwalificaties kunnen afbakenen. De benaming van de deelkwalificatie(s) en de competenties uit het beroepskwalificatiedossier die samen deze deelkwalificatie(s) vormen, worden vastgelegd in het beroepskwalificatiedossier. In hetzelfde artikel wordt de beschrijving van de duurzaamheid uit het beroepskwalificatiedossier geschrapt. Deze beschrijving is niet langer relevant aangezien er een procedure vastgelegd werd voor het actualiseren van beroepskwalificaties.

Artikel 24 Deze wijzigingsbepaling maakt duidelijk dat ook de eventuele onderliggende deelkwalificatie(s) onderdeel vormen van de door de Vlaamse Regering erkende beroepskwalificatie.

Artikel 25 zorgt voor de schrapping van de procedure voor het erkennen van onderwijskwalificaties van niveau 4 die enkel één of meer beroepskwalificaties bevatten. Via deze schrapping wordt de regelgeving in lijn gebracht met de bepalingen voorzien via de modernisering van het secundair onderwijs.

Artikel 26 verduidelijkt dat de deelkwalificaties die gebruikt worden voor de samenstelling van een onderwijskwalificatie van niveau 1 tot en met niveau 4, onderdeel moeten vormen van een

beroepskwalificatie van niveau 1 tot en met 4. Het is niet wenselijk dat deelkwalificaties die een onderdeel vormen van een beroepskwalificatie van niveau 5 of hoger, onderdeel vormen van een opleiding die leidt tot een onderwijskwalificatie van niveau 1 t.e.m. 4.

Artikel 27. Deze wijzigingsbepaling schrapt de exhaustieve opsomming van de doelen waaruit de onderwijskwalificatie samengesteld kan worden, en zorgt ervoor dat verwezen wordt naar de samenstelling die voorzien is in het decreet betreffende de Vlaamse kwalificatiestructuur. Door de verwijzing naar het decreet wordt vermeden dat het uitvoeringsbesluit in de toekomst gewijzigd moet worden, indien de inhoud van artikel 14 van het decreet wordt gewijzigd.

Artikels 28 en 29 vormen het derde hoofdstuk met de gebruikelijke slotbepalingen. De inwerking valt samen met de inwerkingtreding van het decreet duaal leren op 1 september 2019. Verschillende bepalingen laten we al vroeger ingaan om de voorbereiding al te kunnen doen, en bepaalde wijzigingen al ingang te laten vinden (zoals de vertegenwoordiging van SYNTRUM in de VLOR).

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Artikels 4, 7, 9 en 10 hebben een budgettaire weerslag.

Artikels 4 en 7 gaan over de organisatie van de aanloopfase en de extra ondersteuning bij de zoektocht van een tewerkstelling of tijdens de invulling van de werkplekcomponent. Hierbij is het belangrijk om ernaar te verwijzen dat bij de uitwerking van het decreet duaal leren, lang werd toegewerkt naar een implementatie op 1 september 2018. Collega Minister Muyters en ik hebben ernaar beslist om de implementatie uit te stellen tot 1 september 2019. In schooljaar 2018-2019 zal het bestaande proefproject rond duaal leren nog een jaar verlengd worden, en zal er tegelijkertijd al geëxperimenteerd worden over de aanloopfase die vanaf schooljaar 2019-2020 effectief zal uitgerold worden. Voor de betaling van de extra incentive voor scholen die in het lopende schooljaar al opgestart zijn, en om wat experimenteerruimte te creëren voor de aanloopfase.

Voor 2018 is er momenteel 814.000 euro voorzien op de provisie. Hiervan is 150.000 voorzien voor de Onderwijsinspectie en AGODI. De resterende 664.000 euro zal ingezet kunnen worden voor de betaling van de extra incentive voor de scholen die momenteel al in het proefproject zitten, en de betaling van de aanloopfase; echter, dit bedrag volstaat niet. Immers, om alle 74 scholen in het project de incentive van 10.000 euro uit te betalen, is er al 740.000 euro nodig; daarnaast zouden we 370.000 euro willen inzetten om extra experimenteerruimte te creëren voor de aanloopfase. Bovenop de 664.000 euro die voorzien is op de provisie, zullen we nog 446.000 euro intern compenseren om het benodigde budget vrij te maken.

Voor de implementatie van de aanloopfase in 2019 en de daaropvolgende jaren, is het belangrijk om te benadrukken dat het proefproject dan niet meer zal lopen. Er zal dan jaarlijks geen 740.000 euro meer nodig zijn voor de betaling van de extra incentive. Dit budget zouden we recurrent beschikbaar willen maken voor de aanloopfase.

Artikel 9 gaat over de toekenning van de aanvullende werkingsmiddelen. Dit is geen meerkost omdat dit budget jaarlijks binnen de onderwijsbegroting voorzien is.

Artikel 10 heeft betrekking op de voorwaarden voor uitwisseling van uren-leraar/krediet tussen verschillende aanbieders. Dit is geen budgettaire meerkost omdat deze uren/dit krediet telkens uit het pakket dient te komen dat aan de aanbieder wordt toegekend. Het gaat in deze om een verschuiving van middelen tussen aanbieders en niet om een meerkost.

Het ongunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 27 maart 2018.

Het akkoord van de minister, bevoegd voor de begroting, werd gegeven op 23 april 2018.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld, en de ontvangsten.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemene beleid in zake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Met het taal- en wetgevingstechnisch advies nr. 2018/95 dd. 5 maart 2018 werd rekening gehouden.

De bevoegde dienst heeft gesteld dat geen RIA nodig is.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende uitvoeringsmaatregelen betreffende het duaal leren en de aanloopfase.
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor het onderwijs, en de Vlaamse minister, bevoegd voor werk:
 - 2.1. te gelasten over voornoemd ontwerp van besluit het advies in te winnen van de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR), van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en van de Raad van Bestuur van Syntra Vlaanderen;
 - 2.2. de minister-president van de Vlaamse Regering te verzoeken dit voorontwerp van decreet op de agenda te plaatsen van een gemeenschappelijke vergadering van het Sectorcomité X en van de onderafdeling Vlaamse Gemeenschap van afdeling 2 van het Comité voor de provinciale en de plaatselijke overheidsdiensten;
 - 2.3. dit ontwerp van besluit op de agenda te plaatsen van een vergadering van het overkoepelend onderhandelingscomité van het gesubsidieerd vrij onderwijs.
 - 2.4. te machtigen te beoordelen of voornoemde onderhandelingen en adviezen aanleiding kunnen geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurd tekst,

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs

Hilde CREVITS

Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport

Philippe MUYTERS

Bijlagen: Ontwerp van besluit houdende uitvoeringsmaatregelen betreffende het duaal leren en de aanloopfase en diverse andere maatregelen